

Innspill fra HivNorge til Ny folkehelsemelding

14.10.2014

Regjeringen har synliggjort i sine planer at menn som har sex med menn og asylsøkere/innvandrere er den viktigste gruppen å nå ut til for å begrense økt hivsmitte i Norge. HivNorge deler Regjeringens satsing.

I 2013 ble det diagnostisert 233 nye hivsmittede i Norge, mot 242 i 2012. Nedgangen ses i hovedsak blant heteroseksuelt smittede og henger blant annet sammen med at det har kommet færre asylsøkere og innvandrere til landet. Blant menn som har sex med menn (msm) holder hivtallene seg vedvarende høye. Økt testaktivitet, kondombruk og flere hivsmittede på effektiv behandling er de viktigste forebyggende tiltakene.. Av de 233 nye hivsmittede i 2013 var 158 (68 %) menn og 75 kvinner. Totalt var det årsskiftet 2013/14 diagnostisert 5.371 hivpositive i Norge, 3.618 menn og 1.753 kvinner. Folkehelseinstituttet anslår at det finnes mellom 500-700 hivpositive som ikke er kjent med sin status.

Det er spesielt viktig med økt innsats for å nå menn som har sex med menn og personer med risikoadferd. Hovedgruppen blant disse er menn som har sex med menn. Hurtigtester på steder der menn som har sex med menn ofte oppsøker bør prioriteres, ved siden av en rekke andre tiltak for å nå ut til denne gruppen.

Innsats overfor asylsøkere og innvandrere bør forbedres gjennom tilbud for asylsøkere ved ankomst til Norge og i dialog og samarbeid med ulike innvandrersorganisasjoner/miljø. For å sikre et slikt arbeid vil et av tiltakene være å utarbeide informasjon på ulike språk og annen informasjon rettet mot personer med lese- og skrivevansker.

Erfaringer fra blant annet HivNorges rådgivningstjeneste og andre organisasjoner som arbeider med oppfølging av hivpositive, er mangel på kunnskap om hiv i førstelinjetjenesten. Det vil være et behov for å sette hiv på dagsordenen hos fastleger, helsesøstre og annet helsepersonell som jo oftest er de som i første omgang kan fange opp om en person eventuelt har hiv. Men, hivtesting blir for ofte unnlatt ved besøk hos fastleger. I enkelte, men få tilfeller, har personer vist alle tegn på langskredet utvikling av aids som ikke har blitt fanget opp av fastleger. De instanser og organisasjoner som bedriver hivtesting har god kunnskap og henviser direkte til infeksjonsmedisinske avdelinger på de aktuelle sykehusene. Vi ønsker å påpeke at når en hivpositiv kommer til infeksjonsmedisinske avdelinger på sykehusene blir de i dag svært godt ivaretatt. Økt kunnskap hos leger, helsesøstre, annet helsepersonell i førstelinjetjenesten, andre avdelinger på sykehusene, samt tannleger kan gjennomføres ved systematisk tilgang på informasjon via netttjenester, sosiale medier og annet informasjonsmateriell. En større innsats via myndighetene til denne gruppen vil bidra i dette arbeidet. Det vil etter vår mening være viktig at Legeforeningen, Sykepleieforeningen, Jordmorforeningen og en rekke andre aktører innenfor helsevesenet deltar i arbeidet med å nå ut til de aktuelle målgruppene.

Å synliggjøre hiv og vellykket behandling, samt øke kunnskapen om hiv vil på lengre sikt gjøre at flere kan, dersom de ønsker det, være åpne om hivdiagnosen uten å oppleve stigmatisering. Vi ser derfor behovet for å øke kunnskapen om hiv i den øvrige befolkningen, gjerne gjennom nasjonale kampanjer, informasjon i barne- og ungdomsskolen og på høyskoler og universitet.

For å sikre en god oppfølging av hivpositive må det etableres en rekke møteplasser og kurstilbud og dette bør i hovedsak gjennomføres av frivillige organisasjoner på feltet.

HivNorge har følgende forslag tiltak på hivfeltet:

Ha vellykket behandling, testing og bruk av kondom som de viktigste hivforebyggende tiltak. Legge til rette for økt innsats på testing og informasjon til menn som har sex med menn og personer med risikoadferd. Tiltak for å nå disse målgruppene.

Særskilte tiltak for å nå ut med tilbud om hivtesting til asylsøkere og innvandrere, sammen med økt kunnskap om seksuell helse.

Sikre hivpositive brukermedvirkning i helseforetak, sykehus og klinikker.

Øke kunnskapen om hiv i førstelinjetjenesten, hos tannleger og i arbeidslivet gjennom informasjonstiltak og påvirkningsarbeid, både i regi av det offentlige og frivillige organisasjoner.

Øke kunnskapen om hiv i befolkningen gjennom informasjonskampanjer samt utadrettet innsats overfor medier og andre kanaler.

Øke kunnskapen hos arbeidsgivere om hiv og arbeidstakers rettigheter.

Endre straffeloven i tråd med oppdatert kunnskap om hiv

De frivillige organisasjonene på hivfeltet må ha en viktig plass i det hivforebyggende arbeidet med fokus på interessepolitikk, politisk arbeid, testing, informasjonsformidling og ulike oppfølgingstiltak for hivpositive.

Vennlig hilsen
HivNorge

Anne-Karin Kolstad
Generalsekretær

Kontakinformasjon: www.hivnorge.no

Generalsekretær Anne-Karin Kolstad, 92266021 – anne-karin@hivnorge.no